

2020_CVB_13247 Visienota en Nota plan van aanpak Groenklimaatassen - Goedkeuring

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 23 december 2020

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

de heer Mathias De Clercq, burgemeester-voorzitter
de heer Filip Watteeuw, schepenen; mevrouw Sofie Bracke, schepenen; mevrouw Astrid De Bruycker, schepenen; de heer Sami Souguir, schepenen; de heer Bram Van Braeckevelt, schepenen; de heer Rudy Coddens, schepenen
de heer Luc Kupers, adjunct-algemeendirecteur; de heer Danny Van Campenhout, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Betrokken: Sami Souguir, Tine Heyse, Filip Watteeuw

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 56, §3, 1°

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2, §2

Motivering

In 'Ruimte voor Gent 2030' wordt de versnelde realisatie van de groenklimaatassen naar voor geschoven als een strategisch project voor de komende jaren.

De Visienota Groenklimaatassen werd opgemaakt op basis van het inspiratiedocument 'Groenklimaatassen voor Gent – Naar een groene, beleefbare en klimaatadaptieve stadsstructuur als drager voor het merk 'Gent Klimaatstad''. Dit inspiratiedocument werd opgemaakt door Delva Landscape Architecture en Plusofficearchitects in opdracht van de Stad Gent.

De Visienota Groenklimaatassen dient als een intern richtlijnenkader voor vergunning- en adviesverlening bij ruimtelijke projecten en plannen. De nota zal ook dienen voor interne communicatie naar Groep Gent: wat is een GKA, waar liggen ze, hoe gaan we ze realiseren, welke ruimtelijke streefdoelen hanteren we?

De veelheid en verscheidenheid aan uitdagingen en kansen om de groenklimaatassen te realiseren vereisen niet alleen een ontwerpstrategie die ruimtelijk kan ingezet worden maar ook

een helder plan van aanpak om de groenklimateassen te laten uitgroeien tot herkenbare en continue ruimtelijk structuren.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Nota Plan van aanpak GKA.pdf (deel van de beslissing)
- Visienota GKA.pdf (deel van de beslissing)

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Keurt goed de Visienota Groenklimateassen, de dato 12/10/20 zoals gevoegd in bijlage en dat integraal deel uitmaakt van deze beslissing.

Artikel 2:

Keurt goed de Nota plan van aanpak Groenklimateassen, de dato 12/10/20 zoals gevoegd in bijlage en dat integraal deel uitmaakt van deze beslissing.

Strategisch Project Groenklimaatassen – Nota Plan van aanpak

12 oktober 2020

Entiteit Departement Stedelijke Ontwikkeling - Groendienst

Contactpersoon Eva Troch – eva.troch@stad.gent – 0472/32.85.56 – Groenklimaatassencoördinator (Groendienst)

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Plan van aanpak: 4 pijlers	2
2.1. Pijler 1 – Visievorming	3
2.2. Pijler 2 – Realisatie op het terrein	3
2.2.1. Continue groene as en flankerende projecten	3
2.2.2. Verschillende acties en actoren	4
2.3. Pijler 3 – Communicatie en branding	5
2.4. Pijler 4 – Externe budgetten	5
3. Plan van aanpak deze legislatuur	6
3.1. Krachtlijnen plan van aanpak deze legislatuur	6
3.2. Synthese-overzicht acties GD, DWBW en Farys	7
4. Processtructuur	12
4.1. Projectteam GKA	12
4.2. Stuurgroep GKA	12
4.3. Werkgroepen	13
4.4. Ambtelijke sponsor	13
4.5. Bevoegde schepenen	13
5. Procesverloop	14
5.1. De vijf processtappen	14
5.2. Sirius	14

1. Inleiding

De veelheid en verscheidenheid aan uitdagingen en kansen om de groenklimateassen te realiseren vereisen niet alleen een ontwerpstrategie die ruimtelijk kan ingezet worden maar ook een plan van aanpak, met aandacht voor:

- een stapsgewijze, geïntegreerde aanpak over diensten en beleidsdomeinen heen, in functie van de verschillende netwerken die de groenklimateassen ondersteunen;
- het aangaan van partnerschappen, ook met burgers, verenigingen, bedrijven en tijdelijke initiatiefnemers;
- een bovenlokale aanpak waar nodig;
- het uitbouwen van draagvlak, in samenwerking met verschillende spelers;
- met korte- en langetermijnacties die de samenhang en ontwikkeling versnellen en waarbij ingezet wordt op opportuniteiten, prioritaire acties, quick wins, het overwinnen van bestaande hindernissen, het uitwerken en bewerkstelligen van evenwaardige alternatieven;
- maatwerk op niveau van elke groenklimateas en het type omgeving.

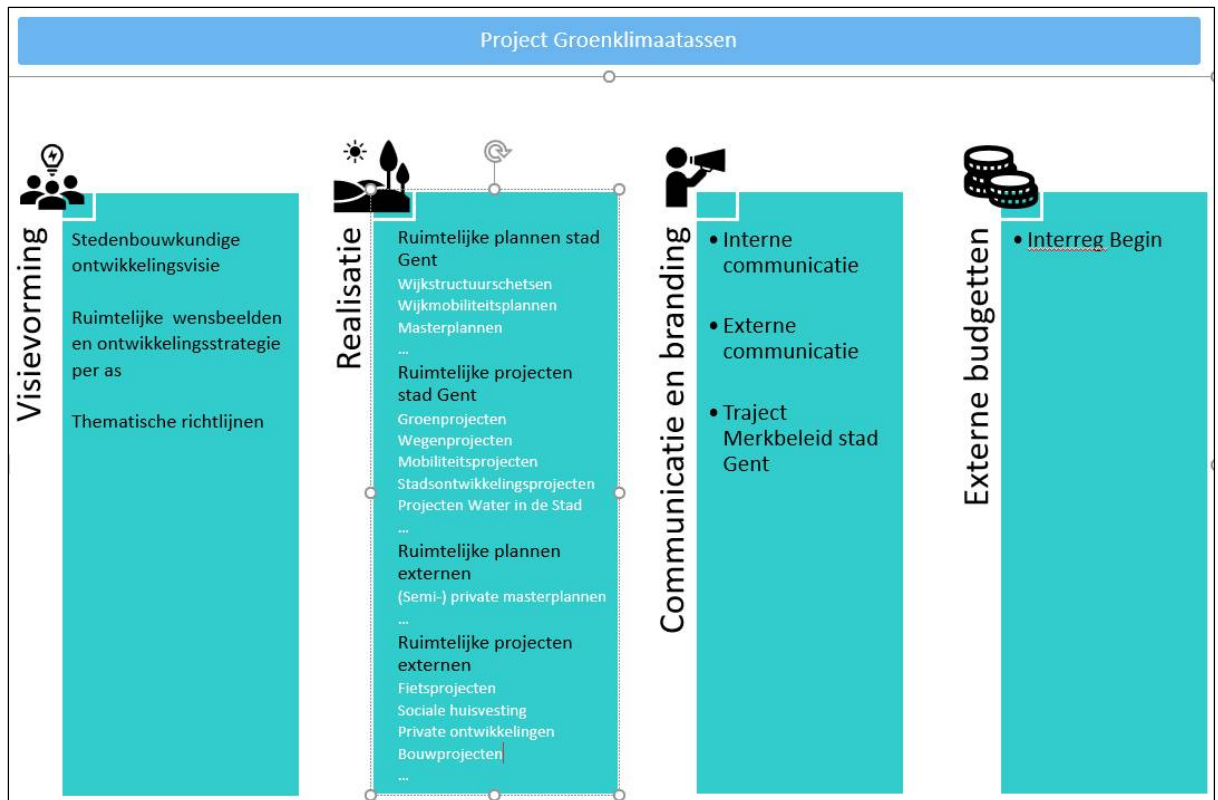
Dit vraagt om een helder plan van aanpak zodat we de groenklimateassen laten uitgroeien tot herkenbare en continue ruimtelijke structuren.

Deze nota is opgebouwd uit 4 delen:

- **het globale plan van aanpak voor het geheel van de 8 groenklimateassen, opgebouwd volgens 4 pijlers;**
- **een overzicht van de acties deze legislatuur en volgende legislatuur door Groendienst, Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen en Farys;**
- **de processtructuur van het project van de Groenklimateassen;**
- **het procesverloop van het project van de Groenklimateassen.**

2. Plan van aanpak: 4 pijlers

Het plan van aanpak bestaat uit 4 pijlers (zie ook Figuur 1): Visievorming, Realisatie op terrein, Communicatie en branding, Aantrekken van externe budgetten. Het is belangrijk dat er gelijktijdig wordt ingezet op deze 4 pijlers omdat de resultaten van de 4 pijlers elkaar versterken en ondersteunen.

Figuur 1. De 4 pijlers van het plan van aanpak

Het plan van aanpak zal evolueren in de tijd waarbij het zwaartepunt van het project zal verschuiven van visievorming naar het uitvoeren van operationele acties.

2.1. Pijler 1 – Visievorming

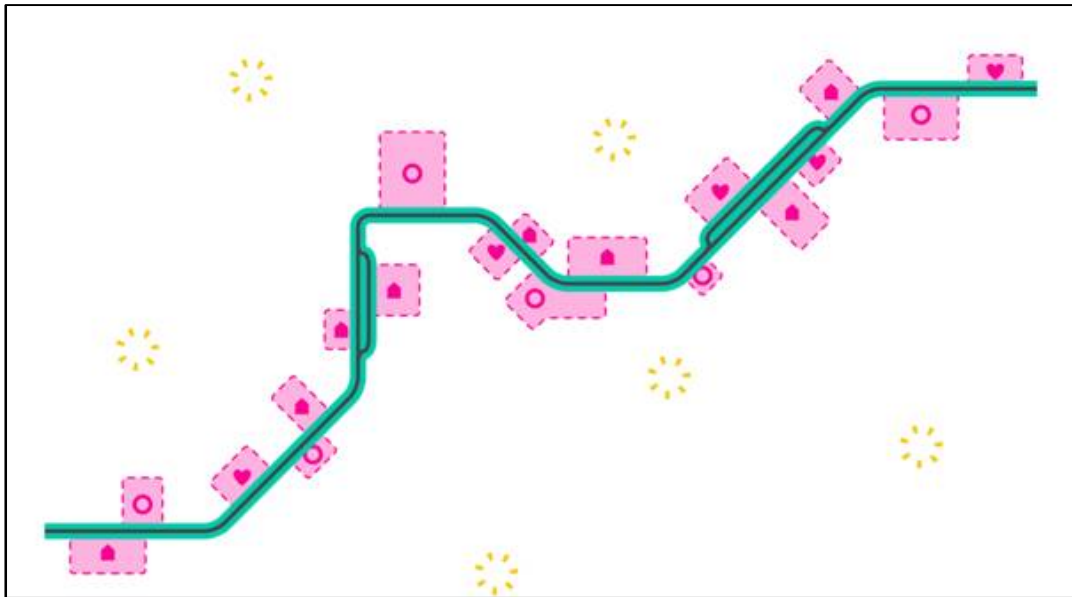
Binnen deze pijler wordt de inhoudelijke visie voor de groenklimaatassen uitgewerkt:

- het opstellen van een algemene visie voor de verschillende delen van het groenklimaatassensysteem (assen, groenknopen, groene recreatieve ring, binnenstedelijk netwerk). Een eerste resultaat hiervan is de **Visienota Groenklimaatassen** met oa. de 6 ruimtelijke streefdoelen.
- een vertaling/verfijning van de algemene visie naar ruimtelijke wensbeelden voor iedere groenklimaatas rekening houdend met de specifieke eigenschappen van de as en haar omgeving. Aan deze wensbeelden wordt een actie- en budgetplan gekoppeld. Deze actie- en budgetplannen vormen de input voor de meerjarenplannen voor de volgende legislaturen.
- het uitwerken van een aantal algemene thematische richtlijnen.

2.2. Pijler 2 – Realisatie op het terrein

2.2.1. Continue groene as en flankerende projecten

Er wordt zowel ingezet op de continue groene fietsverbinding als op de projecten die langsheen de as gelegen zijn.

Figuur 2: De groenklimaatassen worden gevormd door de continue groene fietsverbinding en de projecten erlangs die de assen robuust maken.

a. Continue groene lijn

De realisatie van de continue groene lijn is cruciaal voor de **herkenbaarheid en zichtbaarheid** van de assen voor de stadsbewoners, het **ecologisch functioneren** van de groenklimaatassen en de bruikbaarheid van de assen als **comfortabele continue fietsverbinding**.

Deze continue groene as zal hoofdzakelijk gerealiseerd moeten worden door een herinrichting van het openbaar domein en voornamelijk via realisatieprojecten van de **Groendienst, Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen en Farys**.

In hoofdstuk 3 wordt een syntheseoverzicht gegeven van de geplande projecten van deze diensten die bijdragen aan de realisatie van de groenklimaatassen voor deze legislatuur.

b. Flankerende projecten

De projecten die grenzen aan de continue groene lijn zorgen ervoor dat de verschillende assen **voldoende robuust** worden. We leggen de focus op de projecten die direct grenzen aan de as of waarbij een groene ruimtelijke verbinding kan gelegd worden tussen het project en de GKA. De omgevingsambtenaar (Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning) is gemandateerd beoordelaar van de flankerende projecten en neemt de doelstellingen en ambities van de GKA mee bij het formuleren van adviezen en onderhandelingen.

De robuustheid (of voldoende grote breedte) van de assen is zeer belangrijk om de groenklimaatassen haar verkoelende en ecologische rol te laten spelen en om alle functies die de as moet vervullen en de nodige ruimte vragen (ruimte voor groen, ruimte voor water, ruimte voor een wandel- en fietsverbinding) een plaats te geven.

2.2.2. Verschillende acties en actoren

Het systeem van de groenklimaatassen (binnenstedelijk netwerk, assen, groenknopen, groene recreatieve ring) zal gerealiseerd worden via verschillende types acties en door verschillende actoren. In wat volgt worden de acties onderverdeeld in 4 categorieën.

Ruimtelijke plannen Groep Gent

De ligging en ambities van de groenklimaatassen hebben een invloed op de keuzes die gemaakt worden in verschillende ruimtelijke plannen van de stad Gent zoals masterplannen, wijkstructuurschetsen, wijkmobiliteitsplannen, ...

Het projectteam GKA zorgt ervoor dat de 6 ruimtelijke streefdoelen voor de GKA worden meegenomen bij de afwegingen en keuzes die worden gemaakt in deze plannen.

Ruimtelijke projecten Groep Gent

Dit zijn thematische/sectorale realisatieprojecten zoals wegenprojecten (top, tap, integrale heraanleg, ...), groenprojecten ((her)aanleg wijkpark, woongroen, ...), mobiliteitsprojecten (aanleg fietsbruggen, realisatie fietsstraat, ...) maar ook stadsontwikkelingsprojecten, projecten ikv. Water in de stad, bouwprojecten en andere ruimtelijke ingrepen buiten het openbaar domein, ...

Het projectteam GKA zorgt ervoor dat de 6 ruimtelijke streefdoelen voor de GKA worden meegenomen bij de overwegingen en keuzes die gemaakt worden in deze projecten.

Ruimtelijke plannen externen

Via adviesverlening, onderhandeling en samenwerking zorgt de stad Gent ervoor dat de ambities en ruimtelijke streefdoelen voor de groenklimaatassen bij de opmaak van ruimtelijke plannen door externen (zoals masterplannen) meegenomen worden bij de afwegingen en de keuzes die worden gemaakt.

Ruimtelijke projecten externen

Via adviesverlening, onderhandeling en samenwerking zorgt de stad Gent ervoor dat de ambities en ruimtelijke streefdoelen voor de groenklimaatassen bij de realisatie van ruimtelijke projecten door externen (zoals aanleg fietssnelwegen, bouwprojecten, verkavelingen, ...) meegenomen worden bij de afwegingen en keuzes die worden gemaakt in deze projecten.

2.3. Pijler 3 – Communicatie en branding

Er wordt ingezet op communicatie, branding en participatie om draagvlak te creëren voor het project en dit zowel intern als extern. In een volgende fase willen we partners en belanghebbenden er toe aanzetten om effectief mee te helpen de groenklimaatassen te realiseren.

2.4. Pijler 4 – Externe budgetten

Van 01/09/2016 tot 31/07/2021 genereert het Europees Interreg-project 'Begin' (Green Blue Infrastructure through social innovation) werkingsmiddelen voor het project van de groenklimaatassen (zowel voor personeel als externe expertise).

Er wordt onderzocht of het project 'Realisatie van 8 groenklimaatassen voor Gent' in aanmerking komt voor het verkrijgen van andere subsidie-inkomsten. Hiervoor zullen de nodige subsidie-dossiers worden opgesteld door de projectleider GKA.

3. Plan van aanpak deze legislatuur

3.1. Krachtlijnen plan van aanpak deze legislatuur

Pijler Visievorming

- We zetten in op het vertalen van de 6 ruimtelijke streefdoelen in een **structuurschets** voor iedere GKA. Hierbij worden alle geldende visies, kaders en richtlijnen die van toepassing zijn op de verschillende assen geïnventariseerd en in lijn met elkaar gebracht.
- We koppelen aan ieder wensbeeld een **actie- en budgetplan** zodat de groenklimaatassen effectief op terrein gerealiseerd worden. Deze actie- en budgetplannen vormen de input voor de meerjarenplannen voor de volgende legislaturen.
- We werken – volgens noodzaak – enkele **thematische richtlijnen** uit zoals voor het ontwerpen van fietspaden langs de groenklimaatassen.
- Er wordt een **GIS-systeem** opgezet waarbij alle onderdelen van het GKA-systeem gedetailleerd in beeld worden gebracht. Dit systeem zal helpen bij de opmaak van de uitvoeringsstrategieën en zorgt ervoor dat de voortgang van het project gemonitord en gevisualiseerd kan worden.

Pijler Realisaties op terrein

- We zetten zowel in op de continue groene **lijn** als op de flankerende **projecten** (zie ook 2.2.1).
- We maken werk van **concrete realisaties** zowel via plannen en projecten van de stad zelf als via plannen en projecten van externen (zie ook 2.2.2).
- We werken doorlopend aan **alle assen** volgens de opportuniteiten en kansen die zich voordoen en de plannen van de verschillende stadsdiensten.
- Voor **GKA 2** zetten we in op onderzoek en visievorming en worden er nog geen concrete acties opgezet.
- Veel projecten die op de planning van DWBW, GD en Farys staan, dragen bij aan de realisatie van de GKA en dan in het bijzonder aan de groene continue fietsverbinding. Deze worden weergegeven in de tabel in hoofdstuk 3.2. Deze legislatuur wordt er via deze projecten hoofdzakelijk gewerkt aan **GKA 4**.
- Bijkomend worden er 2 projecten geïnitieerd vanuit het project van de Groenklimaatassen:
 - o het **Park De Pintelaan**.
 - o het kwaliteitsvoller maken van **het Westerringspoor** (het deel tussen de Brugse Vaart en de Maisstraat) dat een onderdeel is van de groene recreatieve ring.

Pijler communicatie en branding

Er zal deze legislatuur een **participatie-, communicatie- en branding strategie** uitwerkt worden.

Pijler externe budgetten

- Het **Begin-project** wordt verder opgevolgd door GKA-coördinator en Projectteam GKA: financiële en inhoudelijke rapportage, organisatie partnermeeting in Gent, kennisdelingsactiviteiten, deelname partnermeetings,
- Er wordt onderzocht of het project 'Realisatie van 8 groenklimaatassen voor Gent' in aanmerking komt voor het verkrijgen van andere subsidie-inkomsten. Hiervoor zullen de nodige subsidie-dossiers worden opgesteld door de projectleider GKA.

3.2. Synthese-overzicht acties GD, DWBW en Farys

In onderstaand overzicht worden alle projecten van DWBW, GD en Farys opgenomen die volgens de goedgekeurde meerjarenplanning deze legislatuur starten, lopen en/of gerealiseerd worden. Deze projecten dragen hoofdzakelijk bij aan de continue groene fietsverbinding. Er werd één project van een externe partner (Hamerlandtrigel wordt getrokken door Provincie Oost-Vlaanderen) opgenomen omdat dit project een belangrijke bijdrage aan de fietsverbinding van GKA 4 levert.

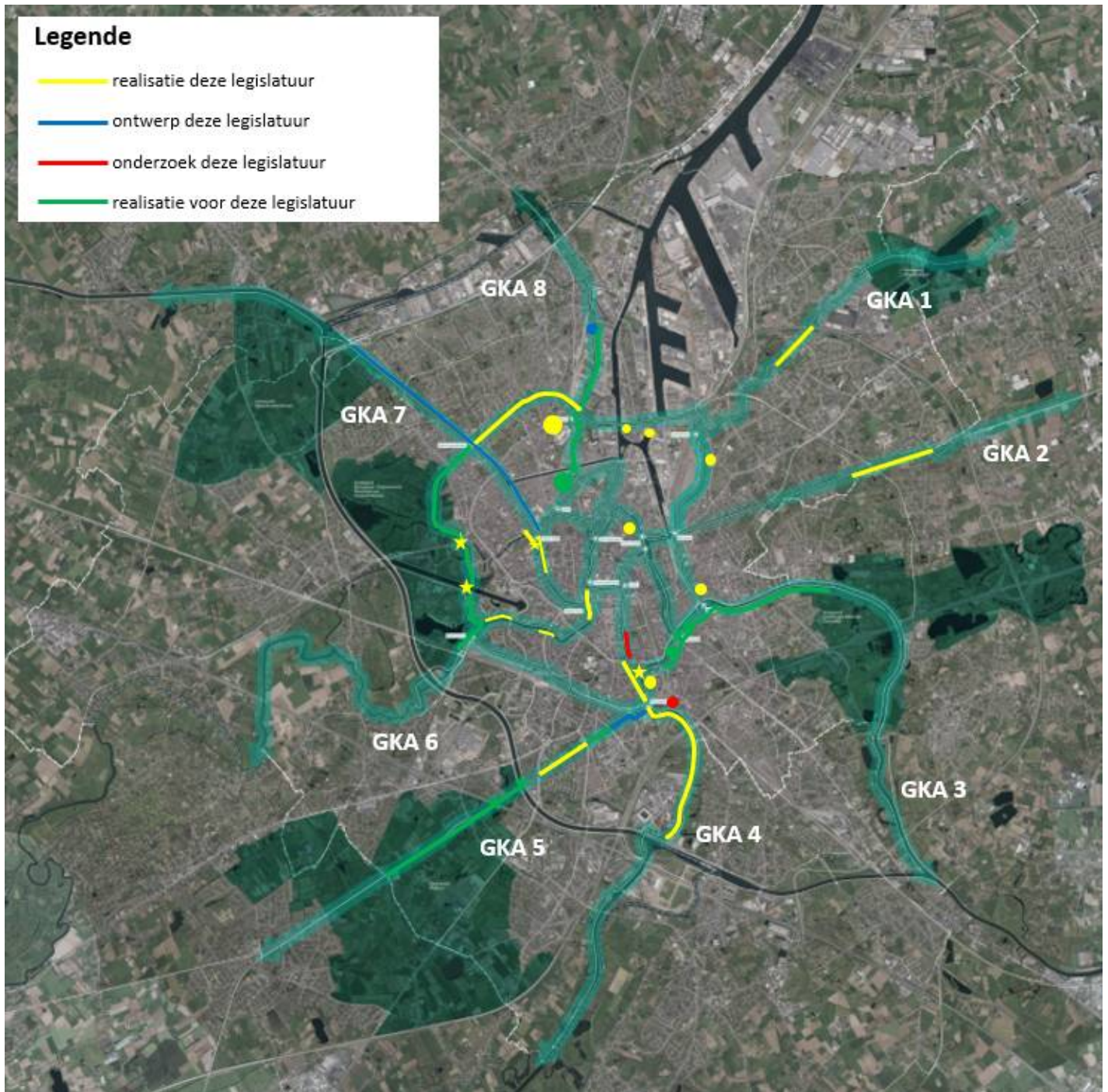
Acties binnen de afbakening van de 5 groenpolen worden niet opgenomen in deze lijst.

Straatnaam	Actie(s)	Coördinatie	Betrokken diensten (actieve rol)	Acties deze legislatuur + timing (volgens huidige inschatting)	Eindfase deze legislatuur
GKA 1 – Groenpool Wonderwoud					
Volkstuinen Slotenkoter	Uitbreiding volkstuinencomplex	GD		Ontwerp: in opmaak Start realisatie: 2021	Realisatie
Sint Jozefstraat	Integrale heraanleg: verbetering fietsverbinding	Farys	DWBW	Start realisatie: 01/06/2021	Realisatie
GKA 2 – Spoorlijn Antwerpen					
A.Braeckmanlaan	Realisatie fietspad	Farys	DWBW	Ontwerp: afgerond Realisatie: lopende	Gedeeltelijke realisatie
GKA 3 – Groenpool Gentbrugse Meersen					
Heraanleg Baudelohof	Heraanleg park en omliggende straten	GD	DWBW	Ontwerp: afgerond Start realisatie: 2020	Realisatie
Wolterspark	Heraanleg park	GD		Onderzoek: afgerond Start ontwerp: november 2020 Start realisatie: voorjaar 2022	Realisatie
GKA 4 – de Bovenschelde					
Ter Platen	Integrale heraanleg: ontharding en vergroening	DWBW	GD	Start onderzoek: nog geen concrete timing gekend	Onderzoek
Stropkaai	Onderhoudsdossier (TOP): verbetering kwaliteit fietspad, inrichting fietsstraat	DWBW		Start realisatie: 2021	Realisatie
Zuiderpoortbrug	Bouw van fiets- en voetgangersbrug tussen Stropkaai en Bellevue	DWBW		Gerealiseerd	Realisatie
Zuiderpoortpark	Aanleg park met fietsverbinding	GD		Onderzoek: afgerond Ontwerp: afgerond Start realisatie: april 2021	Realisatie
Toemaattragel	Integrale heraanleg: knippen voor autoverkeer, aanleg fietspad, ontharding en vergroening	DWBW	GD	Ontwerp: afgerond Start realisatie: voorjaar 2022	Realisatie

Warmoezeniersweg	Onderhoudsdossier (TOP): verbetering kwaliteit fietspad, (beperkte) ontharding en vergroening	GD	DWBW	Start onderzoek: 2021 Start ontwerp: 2022 Start realisatie: 2023	Realisatie
Hamerlandtrangel	Aanleg fietssnelweg F 404	Provincie Oost-Vlaanderen	Mobbed, GD	Ontwerp: in opmaak Start realisatie: afhankelijk van voortgang verwerving/onteigening	Realisatie
Meerij + Botermarktpark	Herinrichting openbaar groen met ontharding en vergroening	GD	DWBW	Start onderzoek: 2024	Onderzoek
GKA 5 – Groenpool Parkbos					
Tussenbermen	Integrale heraanleg: Realisatie groene fietsverbinding tussen Toemaatragel en De Pintelaan	DWBW	GD	Start onderzoek: 2021 Start ontwerp: 2022	Ontwerp
De Pintelaan (tussen Koekoeklaan en Ottergemse steenweg)	Integrale heraanleg: verbetering fietsverbinding en beperkte ontharding en vergroening	DWBW	GD	Start onderzoek: 2021 Start ontwerp: 2022	Ontwerp
De Pintelaan (tussen Galglaan en Oudenaardse steenweg)	Integrale heraanleg: realisatie Park De Pintelaan	DWBW/GD (te bepalen)	DWBW/GD, Farys	Start onderzoek: 2021 Tijdelijke inrichting: 2023 (vermoedelijk)	Tijdelijke inrichting
GKA 6 – de Leie					
Zuiderdoorgang	Integrale heraanleg: aanleg woonerf met ontharding en vergroening	DWBW	Farys	Ontwerp: in opmaak Start realisatie: 2023	Realisatie
Aan de Bocht (deel cluster Nekkerberglaan)	Integrale heraanleg: optimalisatie fietsverbinding en ontharding en vergroening	Farys	DWBW	Ontwerp: klaar Start realisatie: 2023	Realisatie
GKA 7 – Groenpool Vinderhoutse bossen					
Coupure Rechts	Integrale heraanleg: optimalisatie fiets- en wandelverbinding	DWBW		Ontwerp: in opmaak Start realisatie: midden 2022	Realisatie
Jan van Hembeysebolwerk	Integrale heraanleg: Integrale heraanleg: optimalisatie fietsverbinding en ontharding en vergroening	DWBW	GD	Ontwerp: in opmaak Start realisatie: 2021	Realisatie

Fiets- en wandelonderdoorgang Nieuwe Wandeling				Ontwerp: in opmaak Start realisatie: 2021	Realisatie
Bargiekaai	Integrale heraanleg: optimalisatie fiets- en wandelverbinding, ontharding en vergroening	DWBW	GD	Onderzoek: loopt Start ontwerp: 2021	Ontwerp
Brugse Vaart	Integrale heraanleg: optimalisatie fietspad, ontharding en vergroening	DWBW	AWV, Mobbed	Ontwerp: in opmaak	Ontwerp
GKA 8 – de Lieve					
Bloemekenspark Fase 3	Aanleg park fase 3	GD	DWBW	Ontwerp: lopende Start realisatie: 2022	Realisatie
Driemasterpark	Aanleg park met fietsverbinding tussen Driemasterstraat en Sloepstraat	GD	DWBW	Onderzoek: afgerond Ontwerp: lopende	Ontwerp
Groene recreatieve ring					
Makelaarspark	Heraanleg park	GD		Gerealiseerd	Realisatie
Park Kapitein Zeppos	Aanleg park	GD		Gerealiseerd	Realisatie
Fietsbrug Watersportbaan	Aanleg fiets- en wandelbrug	DWBW		Ontwerp: lopende Start realisatie: 2022	Realisatie
Fiets- en voetgangersonderdoorgang onder Drongense Steenweg	Aanleg fiets- en wandeltunnel			Realisatie: lopende	Realisatie
Westerringspoor (tussen Brugse Vaart en Maisstraat)	Opstart onderzoek (stedenbouwkundig, mobiliteit, ...) om wagens e.a uit groenzone te halen; opmaak structuurschets; (gedeeltelijke) realisatie	GD (initiatie vanuit project GKA)	Mobbed, DWBW	Start onderzoek: 2021 Start ontwerp: 2023 Start gedeeltelijke realisatie: 2024	Gedeeltelijke realisatie

In de volgende kaart worden deze projecten schematisch aangegeven, ingekleurd volgens de eindfase op het einde van deze legislatuur.

4. Processtructuur

4.1. Projectteam GKA

Rol van het projectteam

- Het projectteam bereidt alle inhoudelijke documenten én procesafspraken voor.
- Het projectteam zet de algemene inhoudelijke krachtlijnen uit van (realisatie)projecten die binnen de afbakening van de groenklimateassen liggen.
- Discussies waarbij geen consensus gevonden wordt binnen het projectteam, worden voorgelegd aan de stuurgroep.
- Het projectteam komt samen volgens noodzaak.

Leden van het projectteam

- Projectleider GKA
- Groendienst
- Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning
- Dienst Milieu en Klimaat
- Mobiliteitsbedrijf
- Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen
- Team Stadsbouwmeester
- Dienst Beleidsparticipatie

Volgende stadsdiensten sluiten aan ivf. de agenda:

- Sportdienst
- Facility Management
- SoGent
- Projectbureau Ruimte (ruimtelijke projecten en project 'Water in de stad')
- Dienst Stedelijke Vernieuwing (stadsvernieuwingsprojecten)
- Dienst Economie
- Dienst Wonen
- Jeugddienst
- Departement Onderwijs en Opvoeding
- Dienst Communicatie
- ...

In de loop van het proces kunnen hier nog diensten aan worden toegevoegd.

4.2. Stuurgroep GKA

Rol van de stuurgroep

- De Stuurgroep valideert de teksten die in het projectteam inhoudelijk zijn doorgesproken met het oog op het bespreken in de politieke besluitvorming.
- De Stuurgroep bewaakt de samenhang: ze ziet er op toe dat zowel de stadsbrede visie en de strategische doelstellingen als de ruimtelijke prioriteiten gerespecteerd en correct vertaald worden. Daarbij valideert ze de gemaakte keuzes, rekening houdend met beschikbare middelen en personeel.
- De Stuurgroep behandelt en evalueert in de regel de afgewerkte documenten / presentaties die het Projectteam aan het College aanreikt en voegt daar telkens haar aanbevelingen aan toe.
- Discussies waarbij geen consensus gevonden wordt binnen het projectteam, worden voorgelegd aan de stuurgroep.

Leden van de stuurgroep

Dit is een gemengd ambtelijk/politiek overleg.

Afvaardiging Kabinetten:

- Afvaardiging Kabinet Schepen De Bruycker
- Afvaardiging Kabinet Watteeuw
- Afvaardiging Kabinet Heyse
- Afvaardiging Kabinet Souguir

Directeurs:

- Directeur Groendienst – voorzitter
- Directeur Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke planning
- Directeur Dienst Milieu en Klimaat
- Directeur Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen
- Directeur Mobiliteitsbedrijf
- Directeur Stedelijke Vernieuwing
- Directeur Projectbureau Ruimte

Stadsbouwmeester

Vertegenwoordiging Leden van het projectteam sluiten naar keuze aan.

4.3. Werkgroepen

Rol van de werkgroepen

Naast de vaste overleggroepen (projectteam en stuurgroep), worden ook een aantal werkgroepen georganiseerd. Deze komen niet samen op regelmatige basis, maar eerder volgens noodzaak en afhankelijk van het proces. In deze werkgroepen kunnen bepaalde aspecten voorbereid en uitgewerkt worden die meer tijd vragen en daardoor niet onmiddellijk kunnen uitgeklaard worden binnen één van de andere overleggroepen. Het projectteam bepaalt welke onderwerpen en thema's verder moeten uitgediept worden in werkgroepen en legt dit ter goedkeuring voor aan de stuurgroep.

Samenstelling van de werkgroepen

De samenstelling van deze ad-hoc werkgroepen kan ook wijzigen: naargelang de agenda kunnen bijkomende mensen worden uitgenodigd. Het projectteam bepaalt de samenstelling van een werkgroep en legt dit ter goedkeuring voor aan de stuurgroep.

4.4. Ambtelijke sponsor

Stefan Vanbroeckhoven: Departementshoofd Stedelijke Ontwikkeling. In overleg met hem wordt bepaald wanneer terugkoppeling naar het directieteam en het college-managementteam aangewezen is.

4.5. Bevoegde schepenen

- **Astrid De Bruycker:** bevoegde schepenen (bevoegdheden natuurontwikkeling, openbaar groen en beleidsparticipatie)
- **Filip Watteeuw:** bevoegde schepenen (bevoegdheden mobiliteitsbeleid, parkeerbeleid en verkeersplanning en stedenbouw)
- **Tine Heyse:** bevoegde schepenen (bevoegdheden milieu en klimaat)
- **Sami Souguir:** bevoegde schepenen (bevoegdheid Stadsontwikkeling en Ruimtelijke planning)

Zij bepalen wanneer een ruimere politieke terugkoppeling noodzakelijk is.

5. Procesverloop

5.1. De vijf processtappen

Het proces verloopt volgens 5 stappen:

- > STAP 1: INITIATIEFASE
- > STAP 2: ONDERZOEKSFASE
- > STAP 3: UITVOERINGSFASE
- > STAP 4: VALIDATIE
- > STAP 5: EVALUATIEFASE

Deze nota bevat een verfijning van stap 1: de initiatiefase, stap 2: de onderzoeksfase en stap 3: de uitvoeringsfase. De volgende 2 stappen worden later verder uitgewerkt samen met het projectteam.

Stap 1: Initiatiefase (2020)

- Goedkeuring Visienota en Nota Plan van aanpak door CBS
- Aktename van rapport studie Groenklimaatassen door CBS.

Stap 2: Onderzoeksfase (2020-2024)

- De algemene inhoudelijke visie voor de groenklimaatassen – zoals omschreven in de Visienota - zal verfijnd worden in een **gedetailleerdere visie voor iedere groenklimaatas** onder de vorm van een structuurschets met daaraan gekoppeld een actieplan/uitvoeringsstrategie en een budgetplan. Deze actie- en budgetplannen vormen de input voor de meerjarenplannen voor de volgende legislaturen.
- Er zal een **communicatie, participatie en branding strategie** uitgewerkt worden.
- Er zal een **GIS-systeem** opgezet worden waarbij alle onderdelen van het GKA-systeem gedetailleerd in beeld worden gebracht. Dit systeem zal helpen bij de opmaak van de uitvoeringsstrategieën en zorgt ervoor dat de voortgang van het project gemonitord en gevisualiseerd kan worden.
- Er zal een monitoringstrategie uitgewerkt worden om de voortgang van de groenklimaatassen te kunnen meten.

Stap 3: Uitvoeringsfase (2020-...)

De uitvoeringsfase loopt parallel met de onderzoeksfase:

- Er wordt doorlopend gewerkt aan de realisatie van alle assen volgens de opportuniteiten en kansen die zich voordoen en de planningen van de stadsdiensten.
- Er worden deze legislatuur 2 realisatieprojecten geïnitieerd vanuit het project van de groenklimaatassen nl.
 - o de tijdelijk herinrichting van **De Pintelaan tussen de Galglaan en de N60** (GKA 5).
 - o De optimalisatie van de groenzones en fietsverbinding van **het Westerringspoor**, meer specifiek het deel tussen de Brugse Vaart en de Maisstraat dat deel uitmaakt van de **groene recreatieve ring**.

5.2. Sirius

- Het project Groenklimaatassen – algemene coördinatie wordt geïnitieerd in Sirius als ruimtelijk type 1 project ivv. opmaak POD Groenklimaatassen in een later stadium van het project.

- Realisatieprojecten die geïnitieerd worden vanuit het Project Groenklimateassen (bv. De Pintelaan) worden apart geïnitieerd door PL GKA in Sirius als eigen type en met eigen processtappen. Per processtap wordt een projectleider aangeduid en dit op maat van het project.
- Stadsprojecten die bijdragen aan de realisatie van de groenklimateassen (zowel diegene die geïnitieerd worden vanuit het project van de GKA, als diegene die niet vanuit dit project worden geïnitieerd) krijgen het label 'Groenklimateas' ifv. rapportage. In een eerste stap worden projecten van de GD en DWBW en Farys gelabeld. De PL GKA neemt hiertoe initiatief.

Visienota Groenklimaatassen

12 oktober 2020

Colofon

Stad Gent

Departement Stedelijke Ontwikkeling

Versie

12 oktober 2020

Contact

Eva Troch

Eva.troch@stad.gent

Tel. 0472/32.85.56

Postadres

Stad Gent - Groendienst

Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Woodrow Wilsonplein 1, 9000 Gent

Foto's

Olmo Peeters

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	6
1.1. Ruimtelijke ambities	6
1.1.1. Een klimaatrobuuste stad en een robuust ecosysteem met meer groen en natuur	6
1.1.2. Bicycle urbanism - walkable city	6
1.1.3. Een sterkere landschappelijke beleving van de stad	7
1.1.4. Een kindvriendelijke en sociale stad met een netwerk van ontmoetingsruimten	7
1.1.5. Een duurzame economie met stadsgerichte landbouw	7
1.2. Ruimtelijke uitgangspunten	8
2. Ruimtelijke afbakening Groenklimaatassen	9
2.1. Principes voor de ligging van een groenklimaatas	9
2.2. Theoretisch model	10
2.2.1. Het groene binnenstedelijk netwerk	12
2.2.2. De acht assen	13
2.2.3. De groene recreatieve ring	14
2.2.4. De groenknopen	14
2.3. Vertaling theoretisch model naar het terrein	15
3. Zes ruimtelijke streefdoelen	17
3.1. Statuut van de ruimtelijke streefdoelen	17
3.2. Omschrijving van de ruimtelijke streefdoelen	18

Voorwoord

De groenklimaatassen zijn belangrijke schakels in de ruimtelijke structuur van Gent. Ze zorgen voor een recreatieve, ecologische en landschappelijke verbinding tussen de open ruimte – in het bijzonder de 5 groenpolen - en het stadscentrum.

In 'Ruimte voor Gent', de structuurvisie voor de stad die in 2018 werd goedgekeurd, worden de groenklimaatassen naar voor geschoven als een strategisch project voor de komende jaren. Door de klimaatveranderingen hebben de groenklimaatassen immers nog meer aan belang gewonnen.

We realiseren ons meer en meer dat de groenklimaatassen een deel van het antwoord kunnen zijn op de uitdagingen die op ons afkomen. Ze kunnen, bij een toename van het aantal Gentenaars, bijdragen aan de aantrekkelijkheid en de leefkwaliteit van de stad én de gezondheid van de bewoners. Ze brengen natuur tot in de stad en mensen vanuit het centrum tot bij de groenpolen en omgekeerd. Ze vormen een belangrijke schakel in een structurerend fietsnetwerk en maken de stad klimaatrobuuster. Groene ruimtes en in het bijzonder bomen brengen verkoeling en houden regenwater vast. Meer ruimte voor water versterkt dit verkoelend effect nog. Langs de assen brengen we koele lucht tot diep in de stad.

Het samensporen van een robuuste groenstructuur met een doorgaande fietsverbinding vraagt om gerichte afwegingen en ontwerpkeuzes. Enkel op die manier worden de groenklimaatassen coherente gehelen waarlangs we het groen en de koelte ook écht ervaren.

Daarom wil de Stad Gent de komende jaren versneld inzetten op de verdere realisatie van de groenklimaatassen én de groene recreatieve ring, een proces waaraan al sedert eind jaren 80 stapsgewijs wordt gewerkt, zowel aan de tekentafel als door concrete realisaties.

In Ruimte voor Gent, de nieuwe structuurvisie voor 2030-2050, wordt de ambitie voor de versnelde realisatie van de groenklimaatassen hernomen. Zowel inhoudelijk als procesmatig wordt in Ruimte voor Gent een duidelijke richting uitgezet. Deze vormt de basis waar we in dit rapport op verder bouwen. We focussen daarbij in de eerste plaats op het inhoudelijke; de omschrijving uit Ruimte voor Gent is het vertrekpunt:

“De groenklimaatassen vormen een recreatieve, ecologische en landschappelijke verbinding tussen het buitengebied – in het bijzonder de 5 groenpolen - en het stadscentrum. Ze brengen het groen tot diep in de stedelijke ruimte en zorgen voor verkoeling en verluchting, temperen het hitte-eiland effect, gaan wateroverlast en verdroging tegen. Daarnaast hebben ze een belangrijke functie als natuurverbinding, zowel voor fauna en flora. Een doorgaande fiets- en wandelas zorgt voor een verbinding tussen centrum en buitengebied.”

Naast de groenklimaatassen creëert een **groene recreatieve ring rondom de kernstad** dwarsverbindingen tussen verschillende te beschermen en te versterken natuur- en groengebieden. Het is een kralenketting van natuurlijke, landschappelijke en recreatief aantrekkelijke groengebieden (zoals het Westerringspoor). Behalve een ecologische functie vervullen ook deze dwarsverbindingen een functie als fietsverbinding waarop sport- en andere voorzieningen aantakken.

In deze visienota wordt deze omschrijving voor de groenklimaatassen en de groene recreatieve ring verder geconcretiseerd en verbeeld: De visie uit Ruimte voor Gent vertalen we in zes concrete streefdoelen voor de groenklimaatassen. Ook de concrete ligging van de groenklimaatassen wordt

vastgelegd. Een belangrijke insteek daarbij is dat we vertrekken van een netwerkstructuur die zorgt voor sterke linken tussen de groenklimaatassen en de groene recreatieve ring.

Statuut van de visienota

Deze visienota werd opgemaakt op basis van het inspiratiedocument 'Groenklimaatassen voor Gent – Naar een groene, beleefbare en klimaatadaptieve stadsstructuur als drager voor het merk 'Gent Klimaatstad''. Dit inspiratiedocument werd opgemaakt door Delva Landscape Architecture en Plusofficearchitects in opdracht van de Stad Gent.

De visienota dient als een intern richtlijnenkader voor vergunning- en adviesverlening bij ruimtelijke projecten en plannen. De nota zal ook dienen voor interne communicatie naar Groep Gent: wat is een GKA, waar liggen ze, hoe gaan we ze realiseren, welke ruimtelijke streefdoelen hanteren we?

1. Inleiding

Ruimte voor Gent (definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 22 mei 2018 en van kracht sedert 22 augustus 2018), zet de krijtlijnen uit voor de verdere ontwikkeling en de versnelde realisatie van de groenklimaatassen. Enerzijds wordt er een plan van aanpak voor het realisatieproces naar voor geschoven, anderzijds worden de ruimtelijke krachtlijnen uitgezet (zie ook Ruimte voor Gent pagina's 97-105).

De inhoudelijke keuzes voor de groenklimaatassen uit Ruimte voor Gent vormen een sterk vertrekpunt voor verdere uitwerking. Daarom worden de hoofdlijnen uit Ruimte voor Gent hieronder samengevat. Verder in de visienota worden ze stapsgewijs vertaald in concrete ontwerpprincipes.

1.1. Ruimtelijke ambities

De ambitie is robuuste groenklimaatassen realiseren, op maat van Gent. We streven naar een samenhangend geheel met de vijf groenpolen en de groene recreatieve ring. Zo komt er een ruimtelijke structuur tot stand om het netwerk aan groene en (semi-)publieke ruimten te bereiken. De ligging van de groenklimaatassen, tussen en door woonwijken, tussen stedelijk gebied en buitengebied is daarin een troef. De continue fietsassen zijn daarom een essentieel onderdeel van iedere GKA.

De groenklimaatassen hebben een belangrijke sleutelfunctie in de transitie naar:

- een klimaatrobuuste stad en een robuust ecosysteem met meer groen en natuur
- bicycle urbanism / walkable city
- een sterkere landschappelijke beleving van de stad
- een kindvriendelijke en sociale stad met een netwerk van ontmoetingsruimten
- een duurzame economie met stadsgerichte landbouw

1.1.1. Een klimaatrobuuste stad en een robuust ecosysteem met meer groen en natuur

Groen en water zijn belangrijke dragers van de groenklimaatassen. De ligging langs waterlopen, de verbinding met de groenpolen en een netwerk aan groene ruimten is een troef. Om de groei naar een klimaatrobuuste stad te versnellen, moeten we het groen- en waternetwerk op en langs deze assen nog versterken. Zo kunnen we het hitte-eilandeffect verminderen, de luchtvochtigheid verbeteren, frisse lucht aanvoeren, water vasthouden en wateroverlast tegengaan. Een robuust groennetwerk biedt ook kansen om de biodiversiteit te verhogen.

1.1.2. Bicycle urbanism - walkable city

De groenklimaatassen en de groene recreatieve ring zijn een belangrijke schakel in het fiets- en voetgangersnetwerk. De fiets- en wandelassen zijn één van de dragers van de groenklimaatassen; ze zorgen voor een goed en vlot bereik van de stad en verbinden de vele groene ruimten en stadsdelen.

De realisatie van functionele fietsassen en voetgangersverbindingen met een wisselend karakter en gebruik, in combinatie met meer groen en ontmoetingsruimten, is een uitdaging. Indien de groenklimaatassen comfortabele, snelle fietsverbindingen zijn, worden ze zowel als functionele als recreatieve routes gebruikt, ook door wandelaars. Enerzijds betekent dit dat we bij de inrichting de assen zoveel mogelijk moeten inpassen in bestaande netwerken (routes naar scholen en stations, overstappunten ter hoogte van P&R of openbaarvervoersknopen). Anderzijds doorkruisen de routes ook groene of publieke ruimten waar mogelijk conflictsituaties ontstaan bijvoorbeeld met spelende kinderen of mensen die genieten van de plek en elkaar hier ontmoeten.

Ook de continuïteit van de fiets- en wandelverbinding ter hoogte van bestaande barrières zoals drukke verkeerswegen of waterlopen, vraagt aandacht, net als de aansluiting op omliggende functies en andere belangrijke wandel- en fietsroutes. Vaak is daarbij intensief overleg met hogere overheden, projectontwikkelaars en aanpalende eigenaars vereist.

1.1.3. Een sterkere landschappelijke beleving van de stad

De groenklimaatassen zorgen voor een sterke landschappelijke beleving van de stad: waterlopen, dreven, monumenten en andere opvallende architectuur, groengebieden, zichtassen,...

Groenklimaatassen zijn bovendien herkenbare en structurerende elementen in de stad doordat ze langs waterlopen of (vroegere) spoorlijnen lopen. Dit oriënterende karakter van de groenklimaatassen in combinatie met de groene recreatieve ring, willen we nog krachtiger maken. Dit is ook vanuit toeristisch-recreatief oogpunt erg interessant.

1.1.4. Een kindvriendelijke en sociale stad met een netwerk van ontmoetingsruimten

Inzetten op een kindvriendelijke omgeving, een netwerk van (speel)plekjes in je buurt, hangplekken en activiteiten voor jongeren, kindvriendelijke verbindingen waarlangs kinderen zich autonoom kunnen verplaatsen, schoolroutes, water als belevings- en spelelement, ... biedt troeven voor iedereen. Ze maken deel uit van ieders behoefte aan wandelen, de stad ontdekken, boodschappen doen in de nabije omgeving, een goed aanbod aan voorzieningen, een stille plek en een plek voor een feestje of picknick,

De groenklimaatassen leveren bijkomend groen, brengen andere functies nabij, kunnen door een aangepaste mobiliteit druk op bepaalde plaatsen wegnemen en zorgen voor een aantrekkelijke buurt met een grotere economische waarde.

Meer buurtbewoners, bezoekers, gebruikers, verenigingen of bedrijven betrekken bij het zoeken naar oplossingen voor de inrichting, het gebruik en het onderhoud van de groenklimaatassen biedt eveneens kansen om te groeien naar een sociale stad.

1.1.5. Een duurzame economie met stadsgerichte landbouw

De verbinding tussen de stedelijke ruimte en diverse groene en onbebouwde ruimten biedt mogelijkheden om naar een lokale landbouwer of naar de andere stadsgerichte landbouwinitiatieven te fietsen. De groenklimaatassen ondersteunen op die manier de principes van een stadsgerichte korteketenlandbouw.

1.2. Ruimtelijke uitgangspunten

Ruimte voor Gent omschrijft de ruimtelijke uitgangspunten voor elk project in of langs een groenklimaatas:

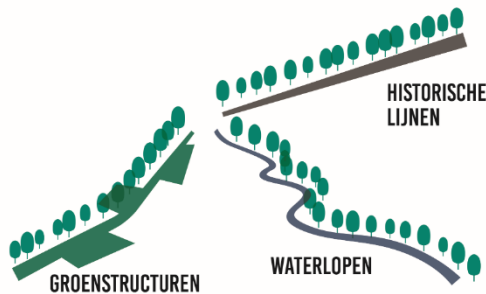
- Water, groen en een vlotte, continue fietsverbinding zijn de dragers van de groenklimaatassen
- We benaderen de groenklimaatas als een kralensnoer. De groene en publieke ruimten op en aan de groenklimaatassen vormen de kralen, de fietsverbinding en het water het snoer:
 - een diversiteit aan kralen (= onbebouwde ruimtes) inschakelen: zowel grote als kleine, publieke en private, zowel groene ruimten als pleinen, leefstraten, speelplekken, volkstuinten, parken, natuur- en bosgebieden, agrarische gebieden...;
 - ook toegangen naar voorzieningen en verbindingen naar kralen in de omgeving van de groenklimaatassen meenemen;
 - de verschillende kralen met elkaar verbinden aan de hand van een continue, obstakelvrije fietsas zodat je ze vlot kan bereiken;
 - een duidelijke basisstructuur uitwerken in functie van leesbaarheid, oriëntatie, herkenning en continuïteit.
- De landschappelijke betekenis van de groenklimaatassen versterken we door nieuwe groene inrichtingen, behoud en versterken van landschappelijke structuren zoals dreven en zichtassen, het volgen van waterlopen.
- Door te variëren in breedte en maatwerk ontstaan kansen om de missing links weg te werken en wordt een continue verbinding verzekerd. Het streefdoel is brede continue groenklimaatassen met een breedte van 30 m breed. Steeds is er minimaal een stevige bomenrij die voor een continue groene verbinding zorgt.
- We trekken de groenklimaatassen door tot in het hart van de stad.
- De leesbaarheid van de groenklimaatassen doorheen de stad wordt vergroot met respect voor de eigenheid van de individuele groenklimaatassen. Een duidelijke basisstructuur wordt ingezet in functie van leesbaarheid, oriëntatie, herkenning en continuïteit. Kansen zoals het volgen van een waterloop worden aangegrepen.
- Door de groenklimaatassen aan de groene ring, groenpolen en groen in de omliggende gemeenten te koppelen willen we een sterke samenhangende drager bieden.

Deze ruimtelijk uitgangspunten worden in de volgende hoofdstukken verder verfijnd en geïllustreerd.

2. Ruimtelijke afbakening Groenklimaatassen

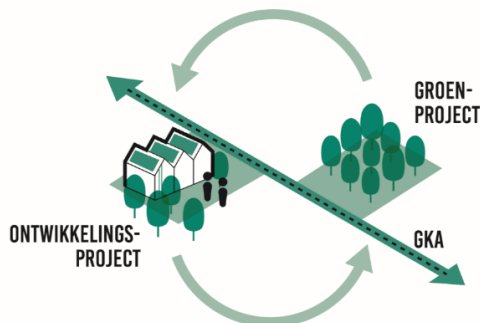
2.1. Principes voor de ligging van een groenklimaatas

1. Een GKA loopt altijd via waterlopen, historische lijnen of een reeks aan groenstructuren

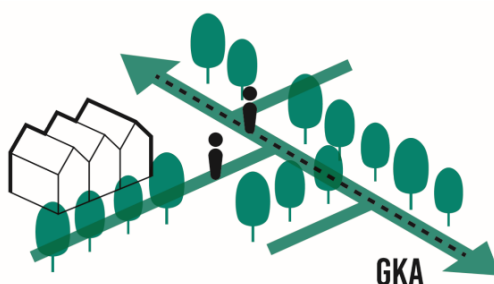
Een GKA loopt altijd via herkenbare structuren in de stad. Het zijn geen nieuwe structuren: De grote waterlopen, historische structuren zoals (historische) spoorlijnen of steenwegen, of een aaneenschakeling van bestaande groenstructuren zijn de aanleiding om de stap te zetten naar een meer ambitieuze structuur die we GKA noemen.

2. Projecten die fysiek verbonden zijn met de GKA vormen hier een integraal onderdeel van

Een GKA is niet enkel een lijn, maar een synergie tussen projecten en lijnen doorheen de stad. Projecten (zowel landschaps- als bouwprojecten) voegen telkens iets toe aan de GKA: een bredere groenstrook, een flankerend bos, waterbuffering, een publieke fietsenstalling... De GKA reikt zover als de flankerende projecten het toelaten, waarbij een zo breed mogelijke ruimtelijke groene link cruciaal is om een samenhangend ecologisch, verkoelend en beleefbaar netwerk te realiseren.

3. De GKA dringt tot diep in het stedelijk weefsel door via haar 'visgraat'-model

Om het GKA-effect tot bij zoveel mogelijk mensen te brengen, kunnen zijtakken ingezet worden. Daarbij moet de heraanleg van het openbaar domein de nodige fysieke verbinding voorzien om de groene klimaatdoelstelling visueel te maken. Zo kunnen verderop gelegen plekken en projecten binnen een gelijkwaardige GKA ambitie de reikwijdte ervan vergroten.

2.2. Theoretisch model

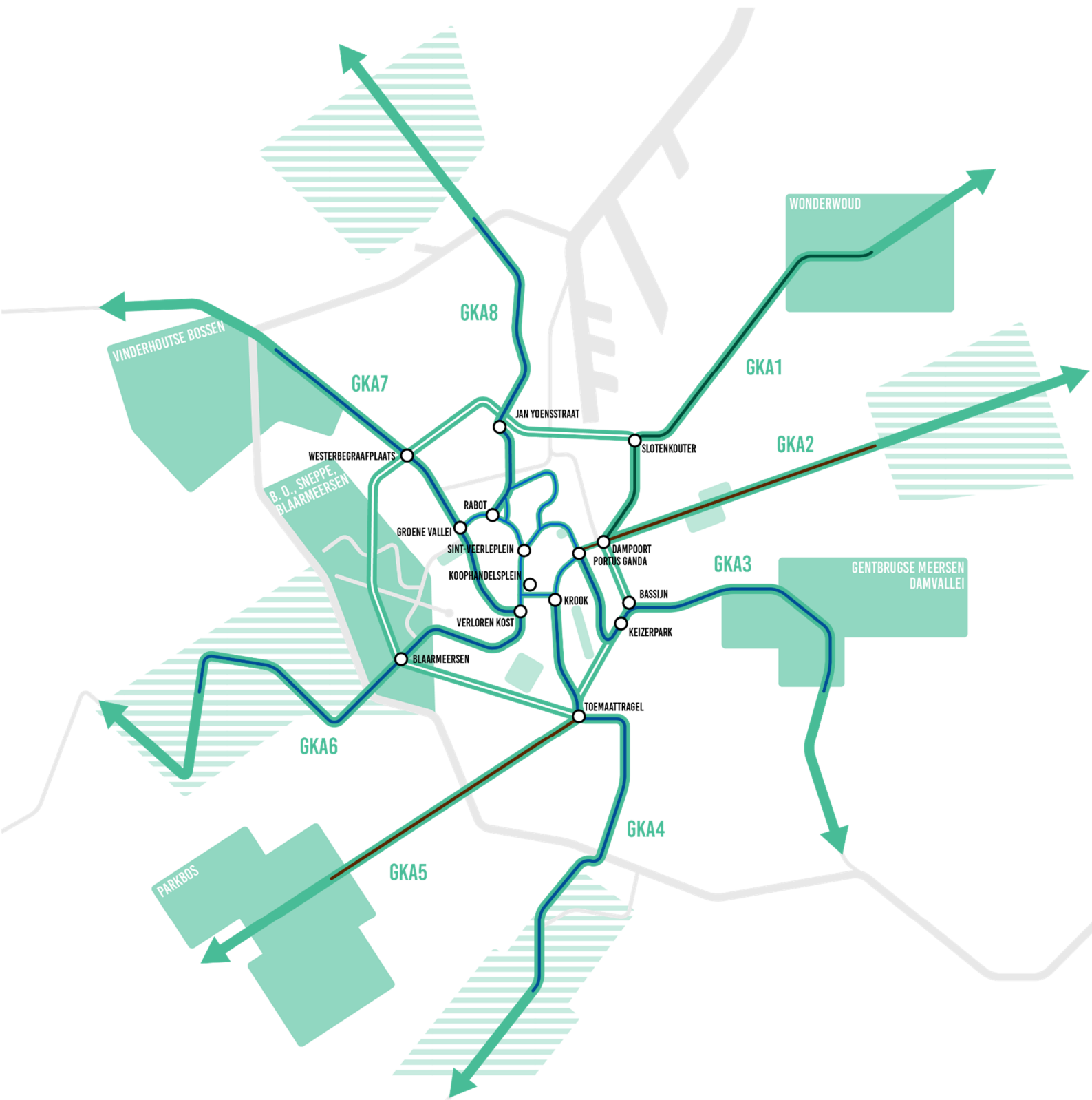
De groenklimaatassen vormen een systeem dat bestaat uit:

- Het groene binnenstedelijk netwerk
- De 8 assen:
 - o GKA1: Groenpool Wonderwoud
 - o GKA2: Spoorlijn Antwerpen (*zie opmerking onder*)
 - o GKA3: Groenpool Gentbrugse Meersen
 - o GKA 4: de Bovenschelde
 - o GKA 5: Groenpool Parkbos
 - o GKA 6: de Leie
 - o GKA 7: Groenpool Vinderhoutse Bossen
 - o GKA 8: de Lieve
- De groene recreatieve ring
- De groenknopen: herkenbare groene en klimaatadaptieve plekken op de knooppunten van de onderdelen van het GKA-systeem

Opmerking voor groenklimaatas 2

De 6 ruimtelijke streefdoelen (zie hoofdstuk 3.2.) kunnen binnen het huidig beleidskader niet gerealiseerd worden voor het eerste deel van Groenklimaatas 2 nl. de Land van Waaslaan en de Victor Braeckmanlaan. Deze straten zijn een onderdeel van de N70 (Antwerpsesteenweg) die de taak van drager van gemotoriseerd verkeer met die van hoofdas voor openbaar vervoer combineert. Een aantal goedgekeurde beleidsdocumenten zoals het Mobiliteitsplan van de Stad Gent en Ruimte voor Gent 2030 bepalen dat dit in de toekomst ook zo zal blijven.

Er is verder onderzoek en visievorming nodig om te bepalen welke functies dit deel van de GKA 2 in de toekomst zal opnemen. De huidig geldende beleidsdocumenten dienen eventueel aangepast te worden aan deze visie.

Figuur 2: Ligging van de 8 groenklimateassen, de groene recreatieve ring, de groenknopen en het groene binnenstedelijk netwerk

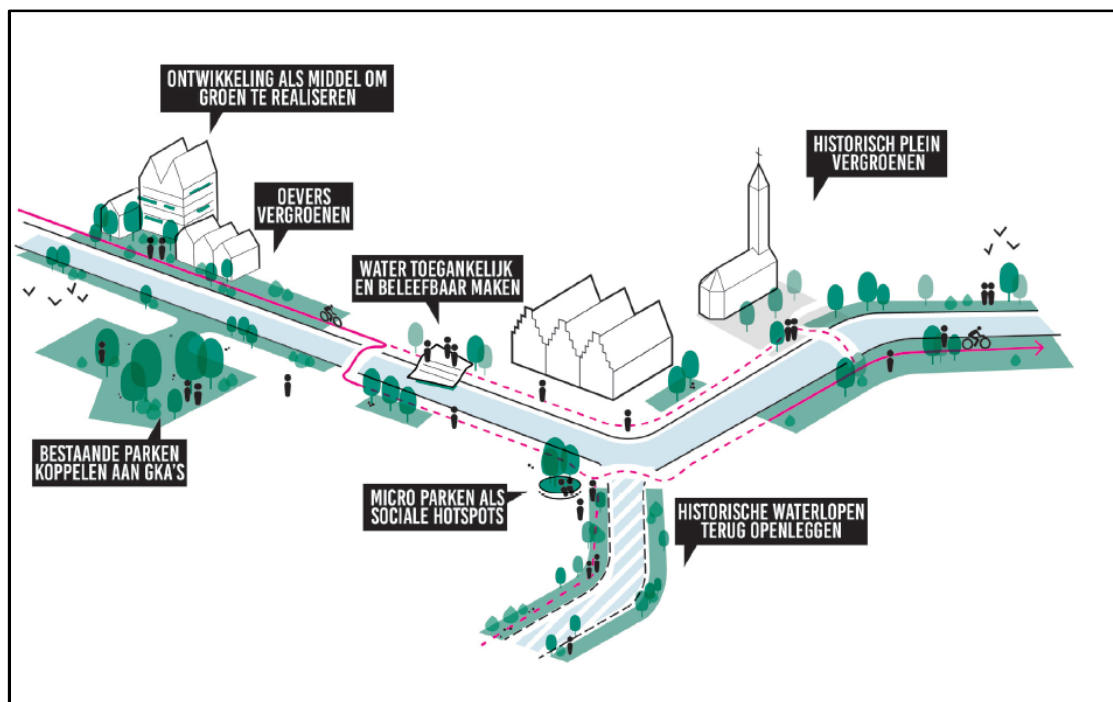
2.2.1. Het groene binnenstedelijk netwerk

In de binnenstad lopen de GKA's langs de bestaande en de gedempte of overwelfde waterlopen. De verschillende segmenten worden hier niet toegewezen aan een bepaalde groenklimaatass maar maken deel uit van het **groene binnenstedelijk netwerk**.

De groenklimaatassen zijn hier meestal smaller omdat de ruimte om de ambities in te vullen veel beperkter is. In dit binnenstedelijk netwerk zal daarom het algemeen stadsbeleid rond groen, klimaat en zachte mobiliteit gevoerd worden maar de afbakening van de groenklimaatassen zorgt voor een extra hefboom om hier effectief en versneld werk van te maken.

Er wordt hier maximaal ingezet op het behoud en de versterking van het bestaande groen, ontharding waar mogelijk en de aanplant van bomen in functie van verkoeling. Daarnaast worden de waterlopen toegankelijk of meer beleefbaar gemaakt, eventueel door kadeverlagingen of het wegwerken van visuele barrières. Waar mogelijk worden historische waterlopen opnieuw opengelegd. Missing links in fiets- en voetgangersverbindingen worden vervolledigd. De groenklimaatassen kunnen in de binnenstad ook versterkt worden door bestaande en nieuwe groene (park)ruimtes sterker te verbinden met de groenklimaatass (kralen op het snoer of visgraatmodel).

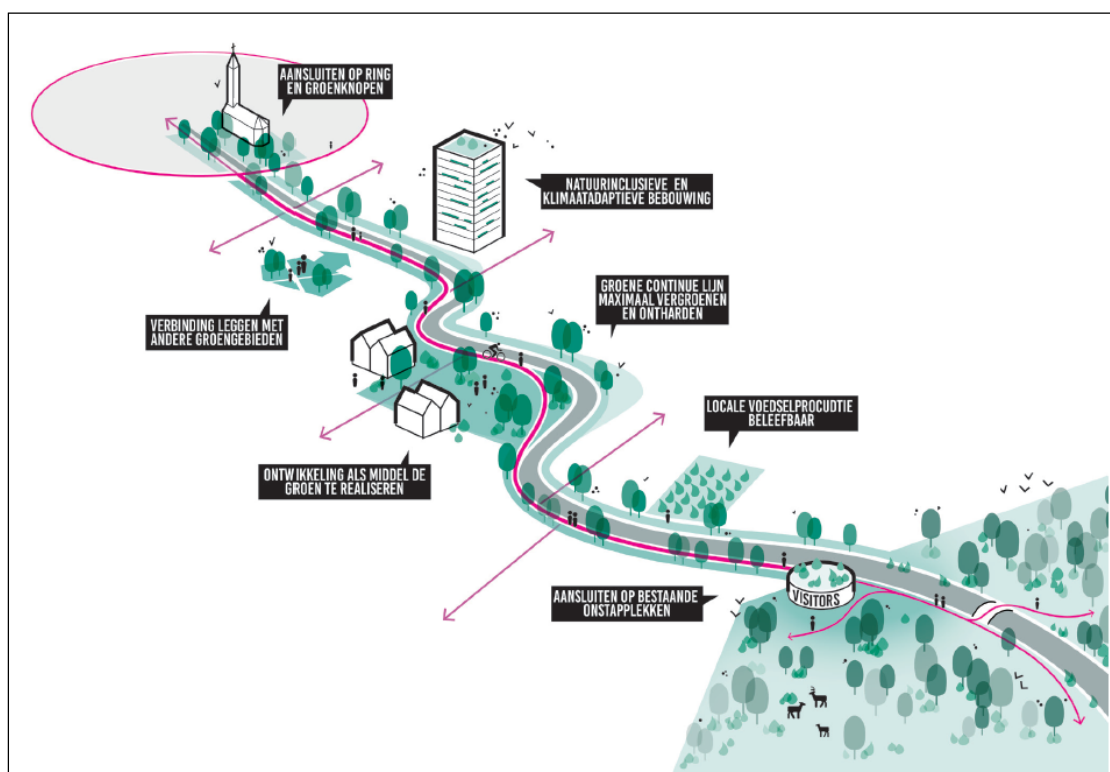
Figuur 3: schematische voorstelling van mogelijke acties in het groene binnenstedelijk netwerk

2.2.2. De acht assen

In de kernstad en groeistad, tussen de historische kern en de open landschappen en groenpolen, enten de groenklimaatassen zich op robuuste landschappelijke dragers, of helpen ze om die niet robuuster maken. Hier is de morfologie van het omliggende weefsel zeer divers, wat steeds een aanpak vraagt op maat van de plek. In de dens bebouwde kernstad moeten we de groenklimaatassen versterken met zeer precieze, puntsgewijze ingrepen. Hier zetten we in op vergroening, ontharding en hoogwaardige fiets- en wandelroutes. Projecten rondom voegen extra breedte voor groenruimte en waterbuffering toe en bouwen natuurinclusief en klimaatadaptief. Dit kan diverse vormen aannemen: (semi)private groenruimtes (tuinen, scholencampussen,...) langsheen de groenklimaatassen die

zichtbaar gemaakt worden en de beleving versterken, nabijgelegen groene (park)ruimtes die via een groene verbinding fysiek en visueel verbonden worden met de groenklimaatassen (visgraatmodel). Verder van het centrum, in de groeistad, is de dichtheid vaak minder hoog en is nog meer onbebouwde ruimte. Hier is het belangrijk die onbebouwde ruimtes langsheen de groenklimaatassen zoveel mogelijk te vrijwaren en met elkaar te verbinden tot een aaneengesloten groenklimaat.

Figuur 4: schematische voorstelling van mogelijke acties langs de assen en het visgraatmodel

2.2.3. De groene recreatieve ring

Naast de groenklimaatassen creëert een **groene recreatieve ring rondom de kernstad** dwarsverbindingen tussen de groenklimaatassen en verschillende te beschermen en te versterken natuur- en groengebieden. Het is een kralenketting van natuurlijke, landschappelijke en recreatief aantrekkelijke groengebieden (zoals het Westerringspoor). Behalve een ecologische functie vervullen ook deze dwarsverbindingen een functie als wandel- en fietsverbinding waarop sport- en andere voorzieningen aantakken.

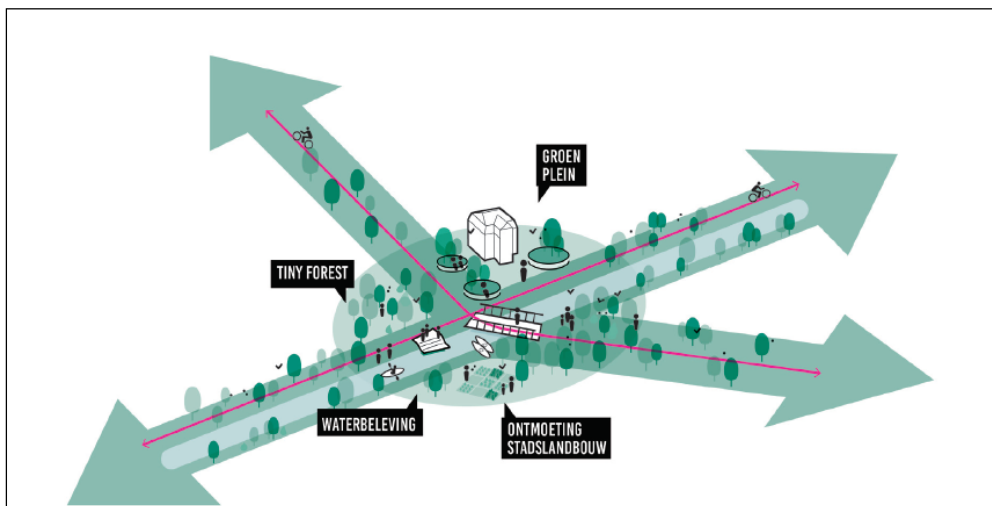
2.2.4. De groenknopen

De groenknopen zijn plekken in de stad waar onderdelen van het groenklimaatassen-systeem (de 8 assen, de ring en onderdelen van het binnenstedelijk netwerk) elkaar kruisen. Het zijn voorbeeldplekken die een sterke positie innemen binnen de ruimtelijke structuur van Gent. Groenknopen liggen bijvoorbeeld op strategische plekken als Dampoort, Verloren Kost, Toemaattragel ...

Enerzijds zijn het herkenningspunten waar je meteen de meerwaarde kan ervaren van een GKA én kan vertrekken richting het open landschap. Anderzijds zijn het ook schaduwrijke rust- en koelteplekken in de stad.

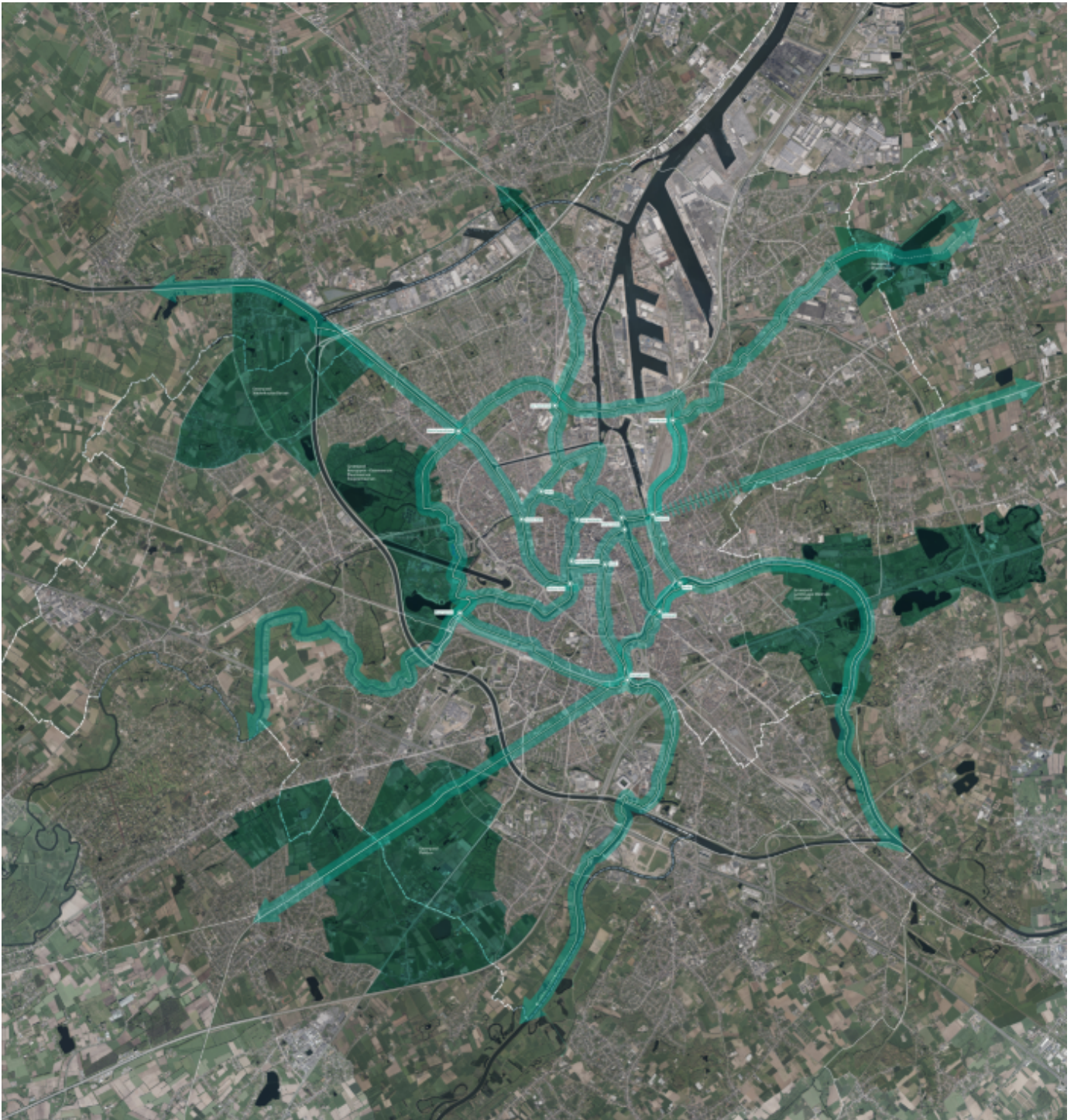
De herkenbaarheid en de beleving vergroten we onder andere door extra in te zetten op opgaand groen, waterelementen, ontharding en ondersteunende (fiets)infrastructuur (fietsenstallingen, bewegwijzering, een bankje ...).

Figuur 5: schematische voorstelling van een groenknop

2.3. Vertaling theoretisch model naar het terrein

In de Totaalkaart (Figuur 6) wordt het theoretisch model vertaald naar de exacte ligging van het groenklimaatassen-systeem op het terrein.

Figuur 6. Ligging van GKA's met indicatieve aanduiding van de breedte. Het eerste deel van GKA 2 is aangeduid als stippellijn omdat voor deze as nog verder onderzoek en visievorming nodig zijn (zie ook 2.2.)

De robuustheid (of voldoende grote breedte) van de assen is zeer belangrijk om de groenklimaatassen haar verkoelende en ecologische rol te laten spelen en om alle functies die de as moet vervullen en de nodige ruimte vragen (ruimte voor groen, ruimte voor water, ruimte voor een wandel- en fietsverbinding) een plaats te geven.

Omwille van de stadscontext zal de groenklimaatassen variëren in breedte. Er wordt daarom geen vaste breedte aan de groenklimaatassen toegekend. De breedte op Figuur 6 is dan ook indicatief.

We hanteren het principe: hoe breder hoe beter (zonder de ganse stad te bedekken, dus met focus op de as). Hierbij trachten we op iedere plek langs een groenklimaatassen de groenklimaatassen zo breed mogelijk te maken, rekening houdend met de randvoorwaarden, eigenschappen en gewenst programma van die plek. We zoeken hierbij voortdurend naar synergiën tussen verschillende actoren, doelstellingen en thema's.

3. Zes ruimtelijke streefdoelen

3.1. Statuut van de ruimtelijke streefdoelen

Om de groenklimaatassen te realiseren werken we met 6 ruimtelijke streefdoelen. De 6 ruimtelijke streefdoelen zijn lange termijn ambities die stapsgewijs en op maat verfijnd moeten worden voor iedere plek langs de 8 groenklimaatassen. Ze worden toegepast binnen onze eigen stadsprojecten en vormen de basis voor adviezen en vergunningen bij projecten van andere initiatiefnemers.

Op iedere plek langs de GKA – zowel op het openbaar domein als in de projecten - passen we zo veel mogelijk deze gemeenschappelijke streefdoelen toe waarbij we voor ieder ruimtelijk streefdoel een minimale ambitie vastleggen. Het uitwerken van een spindiagram (zie Figuur 7) per segment van het groenklimaatassen-systeem zal ons daarbij helpen.

In een spindiagram worden de 6 ruimtelijke streefdoelen naast elkaar gezet en wordt het onderling belang ervan uitgezet voor een bepaald segment van een GKA. Daar waar er op de ene plek bvb. meer ingezet wordt op de realisatie van een fietsverbinding en minder op groenontwikkeling zal elders de realisatie van groen primeren. Idealiter worden de 6 ruimtelijke streefdoelen maximaal gerealiseerd in een segment van de GKA.

Deze spindiagrammen zullen opgemaakt worden bij de opmaak van de structuurschetsen per GKA.

Figuur 7: Spindiagram

3.2. Omschrijving van de ruimtelijke streefdoelen

1. In de GKA wordt bestaand groen maximaal behouden en versterkt en wordt er maximaal kwalitatief groen toegevoegd

De groenklimaatassen worden robuuste, beleefbare groenblauwe structuren die ecologische verbindingen vormen tussen de stadskern en de open ruimte en zo de biodiversiteit verhogen.

Concreet wil dit zeggen dat:

- Bestaande groenzones en groenelementen op het openbaar domein en in de projecten worden maximaal behouden en waar mogelijk versterkt. Een inventarisatie van het groen vormt de basis.
- Op het openbaar domein en in de projecten wordt extra ruimte gecreëerd om kwalitatief groen toe te voegen.
- Bomen krijgen zowel bovengronds en ondergronds voldoende ruimte om groot en oud te worden.
- Er wordt ingezet op structuurdiversiteit van het groen om de ecologische functie optimaal uit te bouwen.
- Er wordt ingezet op de continuïteit van het groene lint zowel tussen buitengebied en centrum als tussen de groenklimaatassen en achterliggende groenruimtes (visgraatmodel).
- De groenklimaatassen omvatten ruime, beleefbare groene plekken die aangename verblijfsplekken vormen en van groot belang zijn tijdens het toenemend aantal hittedagen in de stad.
- Bij (nieuwe) gebouwen wordt gevel- en dakgroen gestimuleerd.

2. We geven water een zichtbare plek in de GKA

In de groenklimaatassen hebben de waterlopen een belangrijke functie als natuurverbinding voor fauna en flora, brengen waterlopen en andere waterpartijen verkoeling en krijgt hemelwater de kans om in de ondergrond te infiltreren.

Concreet wil dit zeggen dat:

- Hemelwater wordt lokaal opgevangen en hergebruikt, geïnfilterd en/of vertraagd afgevoerd in natuurlijke open bovengrondse waterstructuren. Zo kan het hemelwater maximaal bijdragen aan het reduceren van droogtestress in de groenklimaatassen.
- Er wordt zo veel mogelijk onthard en bijkomende verharding wordt vermeden. Verhardingen worden zo veel mogelijk multifunctioneel gebruikt.
- De waterlopen worden versterkt als radiale en lineaire natuurverbinding tussen Gent centrum en de open ruimte.
- Waar mogelijk worden verdwenen waterlopen ook terug open gelegd.
- Waar mogelijk wordt water beleefbaar gemaakt door recreatie, mobiliteit en verblijven op en naast het water verder uit te bouwen.

3. Een groot aantal bomen vormen de airco's van de GKA en zorgen voor verkoeling

Bomen en ander opgaand groen brengen samen met waterpartijen verkoeling. Daarnaast zorgen ze voor schaduw zodat de groenklimaatassen echte koelteroutes kunnen worden. De bomen krijgen zowel bovengronds en ondergronds voldoende ruimte om groot en oud te worden.

4. Voetgangers en fietsers krijgen voorrang in de GKA

In de groenklimaatassen krijgen actieve mobiliteitsvormen voorrang op gemotoriseerd verkeer

Concreet wil dit zeggen dat:

- Straten worden zo veel mogelijk autoluw ingericht.

- Het STOP-principe wordt maximaal toegepast.
- Infrastructurele ingrepen zoals het plaatsen van zitbanken en fietsenstallingen optimaliseren de beleving en het gebruik van de GKA voor fietsers en voetgangers.
- De veiligheid van fietsers wordt verhoogd door het reduceren van parkeerplaatsen op het openbaar domein.
- De inrichting van stadsregionale fietsverbindingen vraagt om maatwerk dat rekening houdt met het ruimtelijk gebruik van een plek. De stadsregionale fietsverbindingen doorsnijden geen parken, maar liggen aan de rand ervan of gaan er afgeschermd langsheen. Bijkomende fietsinfrastructuur zoeken we in eerste instantie binnen de bestaande verkeersruimte om te verhinderen dat de verharding nog toeneemt (Ruimte voor Gent p 116 e.v.).
- De stadsregionale fietsverbindingen worden zo veel mogelijk conflictvrij ingericht. Dit betekent geen gemengd gebruik en geen kruisingen met parkgebruikers (Ruimte voor Gent p 118 e.v.).
- In de GKA wordt ruimte voorzien voor joggers, skeelers en andere actieve mobiliteitsvormen.

5. De stad krijgt een gezicht aan de GKA

Stedelijke functies en voorzieningen zijn makkelijk bereikbaar via een continue, herkenbare, veilige en beleefbare fiets- en wandelverbinding.

Concreet wil dit zeggen dat:

- Voorkanten en toegangen van (nieuwe) gebouwen en projecten worden gericht naar de GKA en dit vertaalt zich ook in een leesbare architectuur.
- De toegankelijkheid voor fietsers en wandelaars van projecten verloopt via de GKA.
- De toegankelijkheid voor gemotoriseerd verkeer (brandweer, IVAGO, auto, ...) verloopt bij voorkeur niet langs de GKA, die op die manier zo veel mogelijk autoluw blijft.

6. In de GKA wordt het aantal geparkeerde wagens stapsgewijs gereduceerd tot geen

Beleving, vergroening, water en fietsveiligheid geven we meer plaats door verharde ruimte (gefaseerd) aan te pakken.

Concreet wil dit zeggen dat:

- Geparkeerde wagens zullen stapsgewijs uit de GKA verdwijnen (uitdoofscenario) om ruimte te maken voor groen, wandelaars en fietsers en de veiligheid voor fietsers te verhogen.
- Het uitgangspunt is dat er bij een integrale heraanleg van het openbaar domein geen parkeerplaatsen meer voorzien worden. Door de lange realisatietermijn van het openbaar domein blijven er nog voldoende parkeerplaatsen in delen die niet worden heraangelegd. Als het absoluut niet anders kan en er moet een aantal parkeerplaatsen voorzien worden, worden deze zodanig aangelegd dat ze op korte termijn makkelijk een functie kunnen opnemen die in overeenstemming is met de doelstellingen van de GKA (ontharding, vergroening, fietsenstalling, ...).
- Bij projecten wordt de inplanting van parkings aan de zijde van de GKA vermeden en wordt de autotoegankelijkheid op een logische manier georganiseerd, bij voorkeur niet via de GKA.
- Bij projecten wordt de voorkeur gegeven aan gedeeld en geclusterd parkeren al dan niet in de ruimere omgeving van de GKA.
- Het reduceren van parkeerplaatsen gebeurt op de eerste plaats aan de waterzijde: zo kunnen de mensen meer genieten van het contact met het water en de verkoeling en kan de groenzone aan het water robuuster gemaakt worden.

(adjunct-) algemeen directeur

voorzitter

2020_CVB_13247 - Visienota en Nota plan van aanpak Groenklimateassen

QR Connect

Bekijk het document op
<https://qrconnect.stad.gent>
met code
aX9n-bKbW-6yTe-JrRJ